

VÁCZI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára: Egész évre 12 kor.,
félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 24 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

KONCZ JÓZSEF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesegyház-tér 7. szám.

Megjelenik minden csütörtökön.

Nyílt-tér sora 60 fillér.

Hirdetések árszabály szerint.

Oltáregyleti kiállítás.

Az Eucharisztia az egyház éltető lelke. Sorsa egy az egyházéval. Ez dobogtatja szívét, inspirálja értelmét. Ez ad lendületet a hitnek, erős gyökeret a reménynek, törhetetlen sasszárnyakat a szeretetnek. Krisztus átalakító testének és vérének ereje a ringató dajkája az egyház építő, faragó és festő művészetének. Öszszefog a hit mélysége, a szeretet találékonysága, a lélek zsenialitása, hogy hódoljon, szolgáljon az Eucharisztianak.

Igen, az Eucharisztia alakította ki a szenvedő Krisztus arcát a vértanúk ezreiben, akik megvetve börtönt, száműzést, kinspadot, máglyát, kiéheztetett fenévadakat édes békével szívükben, sugaras glóriával az arcon, diadalmas dallal az ajkon inkább életüket és vérüket adták oda, mintsem megtagadják azt a jószágos Mestert, aki csupa szeretet, aki tulajdon testét és vérért adta érettük!... Ez ápolta a lilium tisztaságát a szüzek beláthatatlan seregében, akiknek teste a fölön élt, mint a lilium gyökere a talajban, de a lelkük égben, fényben, napsugárban fürdött, miként a lilium hótiszta kelyhe... Ez öltöztette az alázat és lemondás köntösébe a remeték, a szerzetesek százait és ezreit, hogy megvetve fényt, pompát, dicsőséget, rangot és önakaratot, -- részesei legyenek azon uralomnak, melyet Krisztus készített azok számára, kik lelküket elveszítik ezen a világon... Ez mélyítette az egyház szentjeiben és doktoráiban a tudás mélységeit, gyujtotta a bölcsesség fénysugarát, hogy boruljanak le alázattal a kereszt tövében, mert nincs igazi tudomány, csak amely a keresztből származik, nincs valódi bölcsesség, csak amelynek kezdete az Úr félelme...

Igen, az Eucharisztia megszenteltségtelemitésének félelme teremtette meg a katakombák csodálatos világát, ennek szere-

tete születte a különféle építési stílusokat! Ez vételezte meg alapját a híres kölni dómnak, ez a legutolsó falusi templomcskának. Ez adott létet a legművésziesebb székesegyházaknak, ez a legszerényebb tubernákulumnak. Ez inspirálta Lionardo da Vinci lelkét, hogy megalkossa örök szép remekét, az „Utolsó vacsorát,” ez dobogtatta Rafael kebelét, hogy megszülessen a halhatatlan „Disputa.”

Szóval ez az egyház éltető, teremtő, alkotó gondolata. Megalkotója annyi és annyi intézménynek, testületnek! — S az Eucharisztianak egy apostoli buzgalmú Főpásztor szívében megfogamzott ezen nagy szeretete adott létet a váci központi és egyházmegyei oltáregyesületnek is, mely rövid 8 esztendő fennállása alatt immár negyedizben rendezett a közelmúlt napokban káprázatos kiállítást azon remekebbnél-remekebb s értékesnél-értékesebb tárgyakból, melyeket a Krisztust imádók lelkének szeretete teremtett az ő szegényes templomainak felékesítésére. Az egész kiállítás s annak összes lefolyása telve volt hittel, szívvel, melegséggel és szeretettel. Ünnepnepok voltak ezek, melyeknek lezajlásáról álljanak itt a következő beszámoló sorok.

A kiállítás megnyitása.

Mivel minden áldás, minden kegyelem a jó Istentől származik, a kiállítás megnyitását megelőzőleg a székesegyházba vonult szombaton délelőtt az oltáregyesület választmánya, terjesztőnői, tagjai s a hívek nagy csapata, hogy megköszönjék a legszentebb áldozat bemutatásával az Égnek reájuk árasztott nagy kegyét. A szentmisét délelőtti 10 órakor maga az egyesület igazgatója, Galcsék György dr. apátkanonok mutatta be. Mise után a zaslódiszbe öltöztetett Karolina leányiskolába vonult a tekintélyes számú közönség, melynek tornatermében volt a hatalmas méretű kiállítás. Az út,

mely a kiállítás termébe vezetett, zöld levelekből font koszorúkkal volt jelezve. Tizenegy órára, amikor a kiállítás megnyitása jelezve volt, az érdeklődők teljesen megtöltötték a tágas termet. Röviddel tizenegy óra után megjelent a megyés Főpásztor, udvari papságának kíséretében. A bevonuló Főpásztort a Mária-leányok énekkara kedves énekkel fogadta. A Főpásztor társaságában bevonultak a székeskáptalan tagjai is, majdnam teljes számban. Ott volt a központi papság, ott a szerzetes házak fejei. Ott a város polgármestere, Zádor János dr., ott számos küldöttség, előkelőség és vidéki pap. Így a budapesti oltáregyesület nevében megjelentek Kanter Károly praelatus, dr. Kiss Aladárné, Heinrich Ferenczné, dr. Koch Ferenczné és Pesti Frigyesné. Az esztergomi oltáregyesület kebeléből özv. Frey Ferenczné, Marossy Józsefné, dr. Reviczky Imréné. Az aszódi oltáregylet képviselőjében Beke Gyuláné, özv. Mazaneczné és Kövér Ilonka. Az előkelőség sorából Nagy Sándor jószágkormányzó, lovag Rapcsák Imre dr. kir. tanácsos, Gurgély Árpád máv. ellenőr és neje, baráthi Huszár Elémér és neje stb. A vidéki papság soraiból Kammerer Ferencz tb. kanonok, Chobot Ferencz prépost, Varázséji Béla dr. tb. szsz. ülnök, Smeringa József tb. szsz. ülnök, Krchnák János szódi, Begyáts Gyula kosdi plebánosok, Verdon Lajos szódi, Lantos Lajos kosdi káplánok, stb. Ott a központi választmány teljes számban, ott a terjesztőnők, ott több vidéki terjesztőnő, így Galgahévizről és Kartalról. — A Főpásztor elfoglalván helyét egy emelkedettebb pódiumon, az ének akkordjainak elsimultával a következő hatásos és fordultatos beszéddel köszöntött be.

Főpásztori megnyitó.

Hallom a lélekharang csendülését. Már régen volt! Az ember mindig nagyon meg van hatva, amikor ezt a kis harangocskát hallja, mert tudja, hogy valaki ismét átköltözött a másvilágra, hogy ott számot adjon életének minden cselekedetéről. — Ezt a csendítést, a lélekharangnak ezen csengését én épen ma tizenhat éve, hogy hallottam. Annyira átéreztem s annyival is inkább átérzhettem, mert annak szólt, akinek köszönhetem életemet, köszönhetem nevelésemet s köszönhetem mindazon kis

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájce)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

jótulajdonságot, ami talán Isten kegyelméből bennem van. Ma tizenhat éve meghalt édes jó anyám. Épen azért kerestem ki ezt a napot. Az ő emlékére állítottam fel, építettem ezt az iskolát, hogy vele mintegy megháláljam az édes jó anyának minden jóságát, különösen testi ápolását és lelki nevelését. Itt van az ő arcképe. De nekem sem kell arckép! Mélyen bele van vésvé szívembe az ő végtelenül jóságos, kedves arca. Halála előtt azt mondta nekem, hogy nagyon nehezen hal meg, mert nem lát engem még a püspöki trónon! Az ő egyetlen vágya nem teljesült, és a jó Isten tudja, hogy miért? . . . Ha egy kicsit velem tudnak érezni, ha egy kicsit tudnak engem szeretni, ha egy kicsit hálásak is tudnak lenni az én édes jó anyám iránt, kinek gondos nevelése folytán vagyok az, ami vagyok: akkor, kérem, legyenek szivesek még ma imáikban megemlékezni róla, — hogy adjon neki az Úr örök nyugodalmat s az örök világosság fényeskedjék neki! . . .

Valamikor, nem tudom már mikor történt, úgy délután együtt ült egy hölgytársaság. Ozsonnáltak s talán mondanom sem kell, szépen, barátságosan mulattak. Jól érezték magukat a kávé mellett s ki-ki feltárta szíve melegét. Amidőn már mindennel készen voltak s nem tudtak miről beszélni, elkezdtek tréfálni. Felvetette az egyik nagysága, hogy szavazzanak afőlről, kinek van legszebb szeme. Pedig nagyon nehéz erre választ adni, mert az izlés nem egyforma. Egyik szereti a feketét, másik a kéket, harmadik a szürkét. Egyiknek ez a tekintet jobban tetszik, mint a másik. De azért csak eltréfáltak s megtörtént a szavazás is a szemre. Azután jött a többi! Kinek van a legkisebb füle? Azután az orra, majd az ajkakra, végül a lábacskákra került a sor, — szóval úgy meg tudta egyik a másikat tréfálni.

Egyszer csak csöngöttek. Összerezentek: ki jön? S bejelentenek egy kapuczinus páttert, ki egy perselyt tartott a kezében. A jó páter valamit már hallhatott, hogy a hölgyek miről beszélnek, mert ezzel köszöntött be: bátor vagyok én is egy kérdést intézni, — kinek van a hölgyek között a legszebb keze? Mindegyik nézte a kezét s el kezdtek vitatkozni, hogy ennek ilyen, annak amolyan formájú keze van. Az őszbe borult páter pedig csak mosolygott. Végre azt mondja: kedves hölgyeim, majd én fogom eldönteni ezt a kérdést. Itt van egy persely. Aki a legszivesebben és legtöbbet fogja adni az én jó czélomra, a jótékonyág oltárára, aki legtöbbet fog áldozni, de természetfeletti indokból: annak lesz a legszebb keze.

Édeseim! nekem nincs választásom. Ha körülmegegyek és megnézem a kezeket, azt tapasztalom, hogy csupa szép kéz van itt. Azok a kezek, melyek részint adományokkal járultak e nemes cél előmozdítására, részint azok, melyek forgatták a tűt és soká, több évig dolgoztak Jézus Krisztus tiszteletére és az ő nagyobb dicsőségére, az csupa szép kéz. Nem az a kéz, mely idővel teljesen megváltozik, mely később elporladozik, melynek értéke nap-nap után csökken: hanem az a kéz, melyről megfedkezni az Úr Isten sohasem fog.

Azért édeseim! a saját és egész egyházmegyém nevében hálát adok mindazon kezeknek, melyek közreműködtek ilyen igazán szép gyűjteménynek a létrehozásában. — Nem olyan könnyen ment ez! Némelyiknek például az éjszaka egy részét kellett feláldozni, mert napal nem ért rá. A másinak meg bizony nagy megerőltetésbe került az az áldozat, amit hozott. És ki tudja, mi egyéb körülmények járultak még hozzá s nehezzé tették megteremteni azt, amit megteremtett. Mert bizony nincs ta-

gadás benne, sokan vannak, akik nekünk ke-servessé teszik a munkát, azt a természetfeletti indokból való munkát. Vannak olyanok, akik azt mondják: hát minek fáradsz, minek dolgozol annyit, ha a papoknak kell valami, hát vegyenek maguknak. Vagy azt mondják: van az egyháznak elég, ne törődjünk vele, majd segít magán! . . . Pedig édeseim, eltekintve attól, hogy ez a maga egészében nem is igaz, — bizonyos az is, hogy ha mi annak az egyháznak hű fiai és leányai vagyunk, tartozunk annak az egyháznak szolgálatokat is tenni.

S ezen szolgálatok alapja nem más, mint a szeretet. Mondhatja valaki, hogy én nem tudok szenvedni, még azt is mondhatja, nem tudok megbocsátani, nem tudok kibékülni, — de mondhatja-e igazán valaki: én nem tudok szeretni?! . . . Az egyházat szeretni annyit jelent, mint Krisztus intézményét nagyrabecsülni, annyit jelent, mint magát Krisztust, az egyház alkotóját tisztelni, becsülni, imádni.

Tudják az idevaló hölgyek, hogy egy hosszú idő mult el s nem igen gondoltak ilyenről, nem igen törődtek ilyennel. Jöttek mentek a templomba s nem sokat kérdezték, honnan való ez vagy az a szerelvény, ez vagy az a templomi ruha. Nem is voltak kíváncsiak erre. Kivételesen, egyik másik alkalommal, hozott egy kis áldozatot a katolicizmus, — de úgy különben aludt a váci egyház, aludtak a váci hívek, aludtak mélyen . . .

De hála Istennek most egészen másképp van! Nagy örömmel tapasztalom, hogy az egész egyházmegyében mennyire felébredtek, mennyire érzik azt, hogy ők nem adnak alamizsnát, hanem áldozatot hoznak az Istennek, érzik, hogy nem szivességet gyakorolnak, hanem kötelességet. Azért édeseim, én magam is hálát adok a jó Istennek, hogy elmémben ezt az üdvös gondolatot felébresztette, hálát adok, hogy adott elég erélyt, hogy képes voltam buzdítani hibeimet s esztendőről-esztendőre tapasztalom, hogy az adomány sokkal nagyobb, mint az én buzgalmam, buzdításom. Hálát adok egyben önöknek is az Isten és egyház nevében s kívánom: szálljon rátok minden törekvésért, minden áldozatért a teljes Szentháromság áldása az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében — Amen!

Befejezén a Főpásztor találó megnyitóját, *Galcsek* György dr. apátkanonok, mint az oltáregyesület igazgatója állott elő s az egyesület örömet és hódolatát körülbelül ezen szavakkal tolmácsolta.

Az igazgató beszéde.

Nm. Gróf, Pp. Ur! K. Atyánk! — Méltó-tassék megengedni, hogy Excellentiád kegyességéért, melyet szüntelenül szerencsénk van tapasztalni s amelynek egyik jelét látjuk és tiszteljük magas jelenlétében, nemkülönben azon szíves szavakban, melyeket szíve mélyéből hozzánk s mélyen tisztelt vendégeinkhez intézni kegyeskedett, — kifejezzem őszinte szívvel, amit érzek én s érzek mindazok, kik Excellentiád lelkes vezetése mellett a munkában szakadatlanul és szüntelenül részt vesznek.

Az az érzelem tölti el szíveinket is, mely Excellentiád kegyes ajkaira adta atyai szavait: a hála és öröm érzete. Az az érzelem, amit érzek minden ember, aki az Isten jótéteményeit meg tudja becsülni, amikor az ő természetét ősziszeggyűjt. Megáll, köny szökik szemébe, a hálának és örömmnek könye, ha végig gondolja, hogy kinek köszönheti azt, amit összegyűjtött.

A mi családunk is természet gyűjt össze ebben az őszi időben s amikor végig tekintünk azon, a hála érzete támad lelkünkben is. — Hála a jóságos Isten irányában, ki a gondo-

latot adta nekünk Excellentiád kegyes vezetése alatt; ki adott erőt gyöngé tagjainkba; erőt ingadozó akaratumknak; aki reánk árasztotta a kegyelmet, mely megtermékenyítette szívünk munkáját. — Hála Excellentiád, mint legjobb Atyánk iránt, ki bokros teendői közepette is, s akkor is, amidőn az isteni gondviselés Excellentiádat évről-évre nehezebb, nagyobb fájdalommal és szenvedésekkel látogatja meg s életét úgyszólván a szenvedés útjává teszi, — mindig szakít számunkra időt s fájdalmi közepette talál örömet, amivel bennünket csüggedőket vigasztaljon, erősítsen s belénk kitartást csöpögtessen. — Hála általában mindazok iránt, kiknek Excellentiád, mint legilletékesebb tényező, az imént mondott köszönetet. Akik ezen alkotásokban részt vettek, Hála nemcsak a jobbmódúknak, hanem a szegény népnek is, amely szegény fillereit hozta ide, hogy velünk társuljon az Isten dicsőségére. Mi ezen utolsó fillért, a munkától szagos fillért is megbecsültük, mert Excellentiádtól tanultuk ezt.

Őszinte öröm támad szíveinkben, hogy most, midőn az anyagi és érzékes gondolkozásmód és szellem ólomsúlylyal nehezedik a társadalomra, mégis vannak lelkek. — kiknek száma nőtlön-nő, akik felemelkedve az anyagi világból, eszméiből, — nemcsak lelkesedni, de áldozni is tudnak. Öröm ejti hatalmába a szíveket, hogy vannak áldozatos lelkek, akik belenyugosznak azon tudatba, hogy ke-zük munkáját csak néhány pillanatig fogják maguk előtt látni, mert az eltűnik szemük elől, hogy távol, egy szegény falusi templomocskában szolgáljon Isten dicsőségére. — De ha ez öröm nekünk, akkor szükséges, hogy százsoros-ezerszeres öröme legyen Excellentiádnak, ki mindenben vezérünk, felemelőnk volt. S ha Excellentiádnak öröme van abban, hogy végigtekint mindezen értékes tárgyakon, ezen örö-mének forrása bizonyára azon tudatból származik, hogy amiket itt látunk, az mind a szent hitből fakad. Ezek a szép tárgyak, munkák, termékek egy gyöngé testnek az eredménye, melynek olyan szív lüktetései adták az erőt, a gondolatot, amely naponkint táplálkozik Jézus szent testével és vérével. A Jézus vérével erősödő szív lüktetése adta annak a szegény leánynak az erőt, hogy elvégezze a munkát, s mikor testét zúzta a szenvedés, lelke mindig tovább szállt az Úr Jézushoz szeretetben. Excellentiád öröme hibeinek buzgalma s az engesztelési szellem. S hány bűnbánónak alázatos munkája fekszik itt, azt csak a jó Isten tudja! Ez a munka mind az Istennek hálátadó lelkek és fájdalmas szívek összekulcsolt imája, jegyezze.

Ez az egyik része annak, ami Excellentiád fő örömet képezi. De a másik is itt van. Ha végig méltóztatik nézni a tiszteletreméltó ne-veken, összpontosulva látja itt egyházmegyéje valamennyi papját, mint e szent ügy legbuzgóbb őreit. Képviselve vannak ők ezen alkotásokban. Mindegyiknél ott látjuk egy-egy szegény káplánnak, egy-egy jobbmódú plebános-nak kezét. S itt áll a közepén, mintegy őrködő gyanánt e diszes baldachinum is, az Úr Jézus mennyezete, melylyel a főtiszteletendő káptalan óhajtot kadveskedni az Úr Jézusnak és Excellentiádnak. Azt az egységet, mely bennünket, csekély fiait Isten rendeléséből Excellentiáddhoz fűz, igazán nem lehetne anyagiakban szebben kifejezni.

Excellentiád beszédét azzal a kis csengetyű-vel méltóztatott bevezetni. Mi is halljuk ezen kis csengetyű szavát s reá gondolunk arra, kinek nemes lelkéből Excellentiád nemes izlését és jóságát, melyet a szent Antal egyetlen méltóztatott leginkább kifejezésre juttatni, me-

ritette. Jóságosan tekint ő le Excellentiádra azon virágokkal díszített kép kereteiből. De még jóságosabban mosolyoghat az égből, amint Excellentiának az Úr Jézus dicsősége előmozdítására irányuló lépteit látja. Legyen áldott az ő emléke! Mi hálások leszünk iránta... megigérjük, hogy ezen triduumban tartott misénk egyikét az ő lelki üdvösségéért fogjuk bemutatni. De legyen áldott Excellentiád is s mindazok, akik hozzájárultak ezen munkákhoz. Legyenek üdvözöltek kedves vendégeink is!

S mikor mindezeket alázattal fejezem ki Excellentiád előtt, igen szépen kérem, vegye gyöngességünket a jövőre is öntalmába, a jelen kiállítást pedig kegyesen megnyitni méltóztassék.

Az Értesítők kiosztása.

Az oltáregyesületi igazgató felkérésére a megyés Főpásztor áldását adva úgy a jelen voltakra, mint a kiállítókra, — a kiállítást megnyitotta s felszólította a jelenvoltakat, hogy szemléljék meg jól a dolgokat s meritsenek teltre kész erőt a jövőre. — Majd a székeskáptalan tagjainak, az oltáregyesületi választmányának, terjesztőnőknek, vendégeknek és előkelőségeknek sajátkezűleg osztotta ki a Főpásztor az egyesület működéséről szóló Értesítőt. Az Értesítő átnyújtásakor mindenkire volt egy-egy szíves szava. Ez megtörténvén, az Úr Jézus köszöntése mellett eltávozott a Főpásztor a kiállítási tereméből. A Mária-leányok énekkara most is köszöntő dallal hódolt.

Lapozva az Értesítőt, sok lélekemelő dologra bukkanunk. Az a rövid két esztendő, melyről ez az Értesítő beszámol (1906. aug. 1.—1908. szept. 1.), nagy arányokban vitte előre az örökimádás és áldozatkészség ügyét. Láthatjuk, hogy nemcsak a központban folyt odaadó munka a választmányi, terjesztőnői üléseken, az ének és imaórákon, — hanem az egész nagy egyházmegyében. Nincs az egyházmegyében hely, ahol nem volna már ismeretes az édes Jézus engesztelő imádása. Szervezett társulatok, számtalan taggal, példás buzgalommal. Azon statisztikai táblázatból, mely az előbbi kiállítás anyagának szétosztásáról ad számot, láthatjuk, nincs az egyházmegyének az a félreeső zuga, hová ne juttatott volna egy pár kedves, értékes dolgot az eucharisztikus Jézus iránt való szeretet. — S az idén sem lesz másként! Hiszen áldozatra serkentő minden javak osztogatója az őt szerető lelkét, hogy ne sajnálja tőle az anyagi áldozatot! Szép volt az egyesület pénztári forgalma, többet tesz ki a bevétel 25 ezer koronánál. S ezen összegből mintegy 10 ezret ismét újabb beszerzésekre fordított. És ezenfelül milyen óriási a kézimunkákban, szerelvényekben és edényekben nyújtott magánadományok összege! Ez is megüti a 15 ezer koronát. Mennyi jut mindezekből ismét az Úr Jézus szegény templomainak!... Az Értesítő végezetül magában foglal még 7 szép elmélkedést, melyeket a megyés Főpásztor a választmányi üléseken tartott. Mindmeggannyi telve magasztos gondolatokkal és tanulságokkal!

Egyházi ünnepek.

Miként már fentebb említettük, a kiállítás ünnepi hangulatban folyt le. Az ünnepi zománcozt megadta a kiállított dolgok benedikálása és a legszentebb közös imádása. A benedikálást vasárnap délelőtt 11 órakor maga az oltáregyesületi igazgató, *Galcsek György* dr. apátkanonok végezte, szép alkalmi beszéd kíséretében. A benedikáció jelen volt a választmány, terjesztőnők és számos hívő. — Fel-emelkedtek voltak a közös imádási órák is, melyeket szombaton, vasárnap és hétfőn esti 6-tól 7 óráig tartott az egyesület a székesegy-

házban. Az imaórákat az egyleti igazgató vezette. Ima óra végeztével mindhárom alkalommal tartalmas elmélkedéseket is tartott néhány percig az igazgató az oltáriszentség titkáról, majd pedig áldás rekeszté be a szépen látogatott ajtatosságokat.

A kiállítás megtekintése.

Egészen szerda estéig, amidőn a kiállítás nyilvános megtekintése befejezést nyert, számtalan nézője akad a gazdag és művészi kiállításnak. A Karolina iskola környéke most állandóan népes volt. Különösen zsúfolva volt a kiállítás terme vasárnap. Ember-ember hátán! S kivette részét a műélvezetből nemcsak városunk közönsége, hanem a környék és messze vidék is. Számosan felrándultak a kiállítás megtekintésére az egyházmegye papjai közül is, sokan híveket is hozva magukkal. Így szép számmal voltak Jászkarajenőről. A látogatók ajkán állandó volt az elismerés szava: remek, szép, gyönyörű! Fokozta a műélvezetet az izléses elrendezés és szíves kalauzolás is. A választmány nemes tagjai, nemkülönben a kedves nővérek, kik valamennyien oly önfeláldozó buzgalmat fejtettek ki a rendezésben, hasonlóan kivették részüket a kalauzolásból is. Dicséret és elismerés azért nekik elnöknőtől és főnöknőtől lefelé!

A kiállítás műértéke.

Kritikát mondani a kiállított tárgyak műbecséről, — vajmi nehéz! Hisz egyik szebb, mint a másik! Az ötvös munkákat, a gépmunkákat kritikán kívül hagyjuk s inkább a kézimunkákról szólunk. Albák, karingek, pallák, kehelykendők, kéztörölők, humerálék, oltárpárnák stb., stb. rengeteg mennyiségben. Betölték a terem oldalsó és közép asztalait. A választmány minden egyes tagja nemes ügybuzgalommal szolgáltatta be a reá kiszabott mennyiséget. Sőt igen sokan jóval többet is tettek. S milyen művészettel! Neveiket külön külön nem említjük, mert helyünk szűk volna sem engedni, de meg be vannak azok jegyezve az Úr Jézus szentséges Szívébe! De tömérdek azon munkák száma is, melyeket nem választmányi tagok adtak. A művészet itt is hasonló! A papság inkább egyházi edényekkel van képviselve. — Dacára azonban minden tartózkodásunknak, el nem mulaszthatjuk, hogy a kiállítás egyik-egyik remekebb darabjáról névszerint is meg ne emlékezzünk. Így mindenkifelett kívánnak a megyés Főpásztor ajándékai, a székeskáptalan baldachinuma, a vácsi irtalmas nővérek nagymennyiségű fehéreneműi, a majsai iskola-nővérek munkás, értékes ajándékai, Kreszta Ilona bársony égetéses és festett oltárpárnái és Kiss Gizi tenerif csipkékű diszes karingje.

S most végezetül, összegezve mindeneiket, rövid kritikánkat e pár szóban mondhatjuk meg a kiállításról: gazdag s mindenkifelett gyakorlati. Legyen áldott az elme, amely kigondolta, a buzgalom, amely összehozta s a szív, mely az egészet a szeretet melegével be-aranyozta.

H I R E K.

— **Szent Mihály napja.** Szent Mihály napját, mint székesegyházunk védőszentjének ünnepét, a szokásos ünnepélyességgel tartotta meg az egyház. Az ünnepi nagymiséét fényes segédlettel *Bucsek István* apátkanonok pontifikálta. Mise alatt a kar Seyler 4. nagymiséjét adta, betétül pedig offertóriumra Fr. Schöpf „Posuisti Domine” kezdetű vegyeskarát, Ulrich Károly karnagy vezetésével. A székeskáptalan tagjai ez alkalommal a cappa magnát

öltöttek fel. A misén jelen voltak a polgári leányiskola növendékei, nemkülönben az elemi iskolák összes növendékei tanítóik, illetve tanítónők vezetésével. — Ugyaneznap reggel mise volt a város határában levő Szt. Mihály-kápolnában is, melyet *Schmidt János* prépost kanonok végezte. A misén a hívek közül szép számmal jelentek meg. — Szent Mihály napjától megváltozott az esti és hajnali harangozás ideje is, esti 7 illetve reggeli 5 órára.

— **Bérmálás a püspöki kápolnában.** Megyes Főpásztorunk öngyméltósága vasárnap délelőtt udvari kápolnájában a bérmálás szentségének kegyelmeiben részesítette rokonainak, Gurgély Árpád máv. ellenőr, malackai állomásfőnöknek és udvarnoki Udvarnok Ellának két gyermekét, *Árpádot* és *Lajost*, kik a vácsi főgimnázium tanulói s a Szt. József intézet növendékei. A bérmápai tisztet lovag Rapcsák Imre dr. kir. tanácsos és Matzenauer Oszkár p. kamarás, püspöki titkár töltötték be. A megerősítés szentségének kiszolgáltatása után a megyés Főpásztor szép alkalmi tanítást intézett az Úr fiatal katonáihoz.

— **Egyházmegyei hírek.** *Tóth József* volt félegyházi új-plebáni id. adminisztrátor kinevezetett félegyházi Kalmár-kápolnai lelkészé. *Lihosziht Ignác* volt jászkarajenői id. adminisztrátor kápláni minőségben Kiskundorozsmára disponáltatott.

— **Tisztelgők.** Az elmúlt hét folyamán tiszteletüket tették a megyés Főpásztor öngyméltóságánál a vidékiek közül: *Streicher Péter* hógyszí prépost plebános, *Danek Vincze* lembergi egyhm. áldozár, *kőbányai lengyel lelkész*, *Niedermann Márton* katonai lelkész, *Gallovích Győző* dr. turai plebános, *Kokovay János* h. esperes, *Schláger Árpád* tb. szsz. ülnök, soroksári plebános, *Petter Géza* kecskeméti Erzsébet-templomi lelkész, *Tóth Kálmán* rákosszentmihályi lelkész, *Serényi Béla* terényi h. plebános, *Ribárik István* erzsébetfalvai segédlelkész és *Kovács Sándor* káplán.

— **Halálozás.** Részvétel emlékezünk meg *Völgyi János* nyug. terényi plebános elhalálozásáról, kit hosszas szenvedés után szeptember 15-ikén szőlített magához az Úr. A megboldogult 1847. május 27-ikén született az árva megyei Órapcsán, s 1873. aug. 30-ikán szenteltetett pappá. Nyugalomba 1898-ban vonult. — Ny. b!

— **Plebánia átadás.** *Kolossváry Mihály* kerületi esperes a múlt pénteken délelőtt adta át a megválasztott és püspökileg megerősített *Toldy Jenő* volt Kalmár-kápolnai lelkésznek a félegyházi új plebániát s az új templom felszereléseit. — Ennek megtörténte után viszont *Toldy Jenő* adta át hivatali utódjának, *Tóth József* volt új-plebáni id. adminisztrátornak a Kalmár-kápolnai lelkészéget és a kápolna felszereléseit. Ezen aktus szintén a kerületi esperes jelenlétében folyt le.

— **Az apácák bevonulása Félegyházára.** Örökké emlékezetes marad Kiskunfélegyházán szept. 24-ike. Ezen a napon vonultak be a „Miasszonyunkról” nevezett apácák újonnan és fejedelmi bőkezűséggel épült zárdájukba. Este 8 órakor érkeztek meg *Kalocsáról*, és a vasútnál a város polgármestere és *Kolossváry Mihály* esp. plebános fogadta őket óriási közönség jelenlétében. Rövid üdvözlés után az ó-templomba vonultak, hol a hívek ezrei várakoztak már reájuk. Megható jelenség volt, midőn a zsúfolásig megtelt és fényesen kivilágított ó-templomban a népekkel együtt leborultak a Legszentebb előtt, kérve megkezdett munkálkodásukra az Isten támogató kegyelmét. Rövid adorálás után átmentek a zárdába, melynek diszterme és folyosói a

szorongásig megteltek a város úrnőivel. Ott volt a város összes intelligenciája, kiket Kollósváry esperes hívott meg a szép estére. A polgármester itt a város nevében üdvözölte a nővéreket, majd átadta nekik az intézet kulcsait s a jelenlevő helyközönség szeretetébe ajánlotta a kedves nővéreket. — Hogy milyen szeretettel fogadta a város lakossága a nővéreket, annak illusztrálásul csak azt említhetjük meg, hogy a nővérek éléskamráját a városi úrnők bőségesen megtöltötték élelmiszerekkel, — az első vacsorát a város legtekintélyesebb úrnője állította és találta fel. — Félégyháza város minden lakója büszkén tekint ezen új intézetre, melynek nincsen párja egyházmegyénk területén. Az intézet terjedelméről némi fogalmat nyújt az, hogy az internátus helyiségeivel együtt az intézet 60 szobát és termet foglal magában. Az internátus berendezése és modern építészeti stílje az ország bármely nőnevelő intézetével kiállja a versenyt. Áll pedig az intézet 4 elemi, 4 polgári iskolából, és 1909 től kezdődőleg fokozatosan fejlődő tanítónő képzőből, internatussal és női kézimunka tanfolyammal kapcsolatban. Egyházmegyénk területén ez az egyetlen római kath. tanítónő képezde. Az intézet remek kápolnáját az Oberbauer czég szerelte fel. Az intézet ünnepélyes megáldása október 2-ik vasárnapján lesz, melyre a város polgármestere a város közönsége nevében kegyelmes Főpásztorunkat kérte fel.

— **Adomány az oltáregyletnek.** Az oltáregyleti Értesítőben jelzett adományozókön kívül Borsos Endréné viselte egy misemondó ruha fazonja költségeit; Korpás Ferenczné és Simon Jánosné viselték egy misemondó ruha fazonja költségeit; özv. Varga Pálné, Zemanovich Józsefné, Klapka Józsefné Grim Berta viselték egy misemondó ruha fazonja költségeit.

— **Pályázat kitanítói állásra.** Kiskunfélegyháza (Pestvm.) községben megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Fizetése: lakás illetve lakbér; kis kert és 159 □-öl kendei föld; — 8¹²³⁹/₁₆₀₀ hold szántó és 2³⁸⁹/₁₆₀₀ hold rét; — párbér kbelül 170 pár után, páronkint egy véka rozs és 50 fillér; — földmunka váltság czimén 120 korona; — faváltság czimén 80 kor. és 60 kor. deputátum; — vallásalapból 8 kor. 82 fillér; — ismétlősök tanításáért 60 kor.; — stóla czimén mintegy 30 kor. (a megválasztott köteles a rendes illetékel betartani); — esetleges ostyasütésért 6 kor. Kötelessége a kántori teendők végzése és az I-VI. osztályok és az ismétlősök tanítása. Mindenféle adókat a megválasztott fizet. — A pályázni szándékozókat felkérem, hogy nálam személyesen jelenjenek meg a körülmények tudomásul vétele végett. Próbá éneklés Püspökszilágyon okt. 12-én délelőtt 9 órakor. A rendesen felszerelt kérvények elfogadásának határideje október 10-én déli 12 óra. — Püspökszilágy, 1908. szept. 26. Bazsó István dr., plebános.

— **Képezde fejlesztés.** Kiskunfélegyháza képviselő testülete legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy az új tanítónő képzőnél jövő tanévre nem egy, hanem két osztályt nyit meg egyszerre, miután a szomszéd városok is igen számitanak arra, hogy leányaikat ide küldhessék, kik az idén más, messze fekvő képzőkben vannak elhelyezve.

— **Kath. Férfiak Szent Gellért szobránál.** Szent Gellért vértanúságának évfordulója alkalmából a fővárosi férfi kongregációk szép ünnepet rendeztek csendben maguk között, a vértanú szobránál. Szeptember hó 24-én este 6 óra tájban a kivilágított szobor körül mintegy 300 kath. férfi áhitattal vette körül Bóta Ernő S. J. jezsuita atyát, ki

a nap történelmi jelentőségének rövid ismertetése után lelkes szavakban inté a katolikus férfiakat Szent Gellért példájának követésére a hitéletben. Ezután a lelkes ünneplők vacsorára a „Budai Kath. Kör“-be mentek, honnan barátságos eszmecsere után hitében megszilárdulva s egy eszmével gazdagabban tért e kisded sereg pihenőre. Méltó és illő volt ez a kis ünnepély, s maroknyinak mondható csak azok száma, kik résztvettek ez ünnepségen, — pedig Szent Gellért, ki életét és vérért áldozta hitéért s értünk magyarokért, megérdemelné, hogy legalább évfordulóján minél tömegesebben áldozunk emlékének. A külföldet szeretjük utánozni mindenben. Ha a nyugat bármely fővárosának egy olyan szentje lenne, ki házájért és a kereszténységért ontotta vérért, azt kizsákmányolnánk, kihasználnánk s méltó példaképül állítanánk a hívek elé s évfordulóján nem háromszáz, hanem legalább is háromszáz ezren hódolnának emlékének. De mint fentebb is említettem mi mindenben, még a szentek tiszteletében is a külföld után indulunk s külföldi szenteket helyezünk előtérbe, honi szentjeinkről meg jóformán tudomást sem szerzünk. Pedig Szent István, Szent László, Árpádházi Szent Erzsébet, Szent Margit és Szent Gellért történetéből számtalan példa kínálkozik, hogy a kath. nép Szent Antal s más külföldi szentek tisztelete mellett hitében mindjobban megerősödve ezáltal magyarságának is áldozna! Magyarországon, Mária országának fővárosában azonban félmillió katolikus között csak háromszáz találkoznak, kik Szent Gellért emlékét méltóképpen megünnepelik. (Is.)

— **Személyi hírek.** Szépünnepélyesség keretében ülte meg a szomszédos Kisd község jegyzőjének, Perényi Istvánnak 25 éves jubileumát. Az ünnepségen résztvett a kerület képviselője, a járás főszolgabírája s valamennyi jegyzője is. — Az igazságügyminiszter Schmidt Imre orsz. fegyintézeti irnokot Illaváról a vaczi fegyintézethez helyezte át, míg helyére Illavára Gedeon Lajost nevezte ki tisztii irnoknak. — A pestvidéki törvényszékhez az október 26-án kezdődő ülészakra városunkból Rottenbiller Sándor, Forgó Kálmán dr., Schaub István, Oberländer József dr. és Nagy Sándor jószágigazgató rendes esküdtbírák, Velzer Endre kereskedő pedig pótesküdtbírául sorsoltattak ki. — Herczeg Ferencz, a hírneves író városunkba, a Farnady-villába jött lakni, melyet huzamosabb időre bérbe vett.

— **Gyöngye lélek.** A szenvedély meggondoltsága miatt vaknak mondott szerelem véres drámát inszcenált vasárnap délután a Hattyú-utca egyik kis házában. Laza Ferencz, az erzsébetfalvi kötő-szöngyár munkása négy-szeres lövéssel holtra sebezte Csepregi Julianna szöngyári munkásleányt, ki kaczerkodásával elcsavarta a szerencsétlen fiatalember szívét és eszt, s mikor kenyértörésre került a dolog, mégis kereken kijelentette, hogy neki már van választottja. A lövések közül egy a leány nyakába, kettő fejébe fúródott, egy pedig irányt tévesztett. Mikor a sajnálatra méltó fiatalember szerelme tárgyát lebukni látta, maga ellen fordította a fegyvert s kétszer főbe lőtte magát. A lövések agyvelejét is megsértették, úgy, hogy öt órai iszonyú kínok után szüleinek Fűz-utcai lakásán, hová hordozó ágyon szállították, megszűnt élni. A leány ezideig még él, de állapota aggodalmas. Egy golyót a nyakából, egyet a fejéből kivett már kezelő orvosa, Magas Árpád dr., de egyik a szemgolyón belül még bent van s ez nagyon veszedelmes, mert ha sikerül is kivenni, esetleg a szem esik áldozatul. A halálra szánt legény két levelet hagyott hátra, egyet szüleinek, melyben kéri őket, hogy ne sirassák, mert nem érdemel

sajnálatot, a másikat egy kedves barátjának, melyben szíve fájdalmairól panaszkodik. Laza Ferencz temetése kedden délután történt meg zeneszó mellett, egyházi szertartás nélkül. A legény derék, becsületes szülei iránt általános a részvét.

— **Rózsaszínű rovat.** Kedves kis esküvő volt kedden délután a s ékesegyházban. Ekkor vezette oltárhoz Greff József jóné, szolid fodrász iparosunk szép, fiatal menyasszonyát, Novotny Irmuskát. A násznagyi tisztet Tojan Károly és Almásy József töltötték be, míg az esketési szertartást tanulságos alkalmi beszéd kíséretében Galambos Sándor tb. szsz. ülnök végezte. — Sok-sok boldogság a fiatal szíveken!

— **Gyűlés.** Szeptember hó 24-én este választmányi ülést tartott a vaczi múzeumegyesület a városi tanásteremben. Tragor Ignác dr. elnök bejelenti, hogy az egyesület ismét megkapta a 600 korona államsegélyt, melynek fele a könyvtár, másik fele pedig a régiségár gyarapítására fordítandó. Ugyancsak kapott a népkönyvtár is 150 korona segélyt a múzeumok és könyvtárak országos tanácsától. Jelenti továbbá az elnök, hogy a nyár folyamán Szalay Imre és Fejérpataki László dr. min. tanácsosok, mint a főfelügyelőség kiküldöttei meglátogatták a múzeumot s elismerésüknek adtak kifejezést a tapasztaltak felett, de állandó helyiséget sürgettek, mert különben többé nem javasolják az államsegély kiutalását. Most az elnökség megbízatást kapott, hogy tegyen lépéseket, nem volna-e kibérelhető néhány helyiség az egyházmegyei könyvtár épületében, melyek november 1-én megüresednek. — Majd Révész Sándor dr. titkár olvasta fel Paazig Arthur százados és Molecz Károly szerkesztő köszönő leveleit, kiket az egyesület levelező tagjaiul választott. — Szombathelyt október 10-11-én országos gyűlést tartanak a múzeumok, de ezen a vaczi egyesület az országos vásár miatt nem vesz részt, csak távirati üdvözlötlet küld. — Kiegészített a választmány Schweighoffer János dr. főgimn. igazgatóval, Agárdi László kr. tanárral és Vörös Ferencz ipariskolai igazgatóval. — Az államsegély terhére megvette az egyesület a Kaszinótól a régi vaczi újságokat. — Végül határozatba ment, hogy a tél folyamán az egyesület megint tart felolvasásokat, sőt igénybe veszi az Uránia mozgó fényképeit, hogy előadásokat tarthasson az ifjúság és munkásság részére is. A részletes programot még csak ezután állítja össze.

— **Iskolaszentelés Kakucson.** „Ez a nap, melyet az Ur készített számunkra, örüljünk és vigadjunk benne.“ Ezen szavak váltak valóra Kakucs község lakóiban szept. hó 27-én, mert ekkor szentelték fel Kakucson az ugyanazon nemeslelkű Kakucsi Liebner József bőkezűségéből épült új szép és kifogástalan róm. kath. iskolát és tanítói lakot, akinek bőkezűségéből épült Pilisen szintén egy új római kath. iskola és 4 gyönyörű kőkereszt. A község lakói valóban nemcsak örvendtek, de vigadtak is Istenben és megmutatták különleg is. 1,4 órára volt kitűzve a szép új iskolának felszentelése, de már mindjárt ebéd után hullámzott a nép az utcán, hogy megnézze a gyönyörűen feldiszitett iskolát. A kivilágított iskola homlokzatán magyar cimerezett két magyar nemzeti zászlótól körülvéve; a kapu előtt remek diszkapu állott, gyönyörűen feldiszitve virágokkal és e felirással: „Áldás jötevényekre.“ A felírás fölött a Kakucsi Liebner család hatalmas cimere függött, körülvéve két a Kakucsi Liebner család nemzeti zászlójával. Az udvar, ahol egy gyönyörű, virágokkal diszitett tribün volt a nemes jötevény család szá-

mára, szintén virágdiszben úszott, míg az iskola külső fala és belső gerendázata sűrű sorban láncszemekkel volt dekorálva. Magában az iskolában volt egy szép Mária-oltár, az iskola falában pedig egy márvány tábla e felirással: Isten dicsőségére építtette Kakucs Liebner József cs. kir. asztalnok. 1844. órákor harangzúgás között vezette a Kakucsi kereszt-től a processziót az új iskolához Nuszpel István plebános, Held Imre káplán és Kakucs Liebner János innsbrucki theologus segédletével. A menet gyönyörű volt. Elöl ment egy fiú nemzeti vállszalaggal diszitve a keresztel; utána 3 teljesen fehér ruhába öltözött koszorús leánya 2 csokorral; mellettük 2 fiú a Kakucs Liebner család nemesi zászlajával; utána 5-ös sorban sok-sok fehér ruhás leány égő gyertyával, majd a községi elöljáróság égő fáklyákkal, élükön a községi jegyzővel, mind nemzeti kokárdákkal ékeselve; utánuk a papság és a tömérdek nép zászlókkal, énekelve, mely éneket *Derényi Lajos* kakucsi tanító vezetett, míg a gyermekekre *Szalay Mariska* tanítónő, *Rácz Ferencz* tanító ügyeltek fel, akiket nemes szorgalmukért és ügybuzgóságukért igaz dicséret illet meg, mert ők fáradoztak különösen és dolgoztak az ünnepség sikerén. Megérkezvén a menet az iskolába, ahol már várakozott Kakucs Liebner József és családja óriási nép között, Held Imre káplán beszédet mondott és beszédében ezt az iskolát egy jó anyához hasonlította, melynek az lesz a feladata, ami egy jó anyáé. Ebből kiindulva aztán hála buzditotta a hiveket, a tanítót pedig kötelességtudásra és istenfélelemre. Beszéde végén e szavakra: hulljon le a lepel a márványtábláról, lehullott a lepel és a gyönyörű márványtáblát, melyen a nemes jótevő neve látható, mindenki meghatottsággal nézte. Beszédében a községnek is, a szeretett plebánosnak is, de különösen a ritka nemes és áldozatkész Kakucs Liebner családnak moncött köszönetet. Ezután a szépen díszített oltárnál folytatódott a szentelés, mely alatt *Rácz Ferencz* gyönyörűen énekelte harmónium kísérettel „Fűzzünk szép koszorút“ kezdetű Mária éneket. A szentelés után a község nevében *Szécsényi József* mondott szép köszönetet, majd a tiszta fehérbe öltözött és két ugyanilyen ruhájú leánykától körülvett *Jaszer Terka* tanuló mondott bátor hangon szép hosszú és könnyeket előidéző beszédet, melynek végén szép csokrot adott át Kakucs Liebner Józsefnek és nejeinek. Erre a rezesbanda játszotta a Hymnust, majd az iskolások szép alkalmi éneke következett, mely éneket harmóniumon *Rácz Ferencz* tanító kísért, ki nek szép játéka, hangja és modora egy csapásra megnyerte magának a közönséget. Majd a rezesbanda kísérete mellett elindult a processzió és mindenki meghatva távozott haza a gyönyörűen sikerült ünnepélyről, bizonyára azzal a forró vágygyal, hogy a jó Isten bőszesen áldja meg a jóságából ki nem fogyó Kakucs Liebner Józsefet és családját, aki egyúttal a nap öröme a község elöljáróságát örömlakomában részesítette.

— Tanítóegyleti közgyűlés. A soroksár-alsónémedii kerület tanítóegylete ma, 1908. évi október hó 1-én tartja évi közgyűlését, Dobó Sándor peregi kántorfőtanító 40 éves jubileumával kapcsolatban, Peregen, melyre úgy a kör tagjai, valamint a tanúgy barátai tisztelettel meghívtak. Reggel 10 órákor ünnepi szentmise. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó: Tartja Schláger Árpád tb. szentszéki ülnök, tanfelügyelő, egyesületi elnök. 2. Mult évi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és a Nagym. Egyházm. Főhatóság erre vonatkozó 5309/1907. válasza. 3. A tanúgyre vonatkozó

felsőbb rendeletek felolvasása. 4. Pénztárnok jelentése. 5. Pénztárnok választása. 6. Pénzkészlet hovatfordítása. 7. Központi gyűlés tartásának szükségessége, esetleg 2 tagnak odaváló megválasztása. 8. Évi dolgozatok, tagsági díjakra vonatkozó leirat felolvasása; dolgozatok megbirálására egy tag kiküldése. 9. Volly Gyula peregi tanító felolvasása a méhészettről. 10. Indítványok, (melyek a gyűlés előtt írásban beadandók.) 11. Zárszó, pápai Himnusz és a Szózat eléneklése.

— Szociális ügyek. A szőlősgazdák mozgalmát rövidesen siker koronázza. Jövő vasárnap megalakul a váci szőlőtulajdonosok egyesülete, melynek csekély lesz a tagsági díja. Holdankint talán 2 K. S ezen csekély díjért igen sokat ad. Gondoskodni fog az arra szoruló részére hordókról, pinczéről, a bor szakszerű kezeléséről, s ami fő, annak értékesítéséről. Kimérési jogot szerez az egyesület minden gazda maga értékesítheti borát, ha tagja az egyesületnek. Az egyesület vándortáblája fogja mindig jelezni, hol mérik most az egyesület borát. Értesülésünk szerint két ilyen joga lesz az új egyesületnek. — Nagy hátránya a hatósági mézárászoknak, hogy nem győzi kiszolgálni a tömeges vevőket. Azért, hallomásunk szerint, indítvány fog tételni a legközelebbi városi közgyűlésen, hogy létesítsen a város egy Kisváczon, mint az alsóvárosban egy-egy fiók-mézárászokat.

— Nyugtázás. A keresztény érzelmi váci építőmunkások szeptember 20-án tartott színelőadással összekapcsolt multságára felülfizettképpen Nagy Sándor püspökuradalmi jószágkormányzótól 3 koronát vettünk, mely összeget rendeltetési helyére juttattunk.

— Népszínház Kispesten. Kispeszt község polgársága népes értekezleten elhatározta, hogy részvénytársasági alapon a magyar műzsának hajlékot emel. Az előkészítő bizottság minapi ülésén megvitatta az alapszabálytervezetet, mely szerint egyelőre 10,000 darab részvényt bocsát ki 20 korona névértékben. A mozgalmat a községben nagy rokonszenvvel karolja fel a polgárság.

— Egy előkelő folyóirat a Váci Könyvről. Hazánk katolikus világának egelső társasága, a Szent-István-Társulat által kiadott és magas színvonalon szerkesztett revüje, a Katolikus Szemle utolsó füzeté (VI. 726 és következő lapjain) így emlékezik meg a múzeumunk 1907. évi tagilletményét tevő Váci Könyvről: *Váci Könyv.* A Váci Múzeum-Egyesület évkönyve. Szerkesztette *Tragor Ignác* dr. Két műmelléklettel, egy hasonmással és több képpel. 8. - r. 176 l. Dercsényi Dezső vállalata „Pestvidéki nyomda Vácson.“ Ara 10 korona. — A váci Múzeum-Egyesület alig 12 éves lételemének e tagilletményével életképessé gének, kultur törekvéseinek egy újabb jelét adta. Alig van az országban ezen egyesülethez hasonló, amely főnállása második decenniumának küszöbén ily szép eredményeket fölmutatni képes volna. Egy évvel ezelőtt *Tragor Ignác* dr. „Vác vára és képei“ czimen hatalmas terjedelmű, majdnem másfélszáz képpel díszített munkát adott az egyesület tagjainak illetmény gyanánt; a mostani tagilletmény semmiben sem maradt az első mögött. A jelenlegi könyv arcazata is elárulja mindjárt a szorgos összeállítást és a külső csin iránti érzéket. Mindjárt a könyv elején mint műmellékletet látjuk *Canzi Ágostnak* „Szüreti ünnep Vác vidékén“ czimű három színnyomatú, hangulatos, vidám képét. Az egész mű három nagy részre van fölosztva. Az első „Történelmi rész“-ben „A csodaszarvas legendája és boldog Vác remete“, továbbá „Mitsoda Fundamentumra építtetett az Váci püspökség“ czimen,

Bonfinius Antalnak historias könyvéből közöl *Heltai Gáspár* által 1574-ben fordított részeket. Ezen fejezetben a fejedelmi testvérek közti harc van elmondva és a váci püspökség alapítása a látomás szerint. E fejezetnek kiegészítő része Vác alapítása „A bécsi képes krónika“ szerint *Madzsar Imre* fordítása nyomán. A második fejezetben a szerző beszél: „A szarvas — monda eredetéről.“ Ezután „A krónikák elbeszélésének történelmi értéke“ czimen *Salamon Ferencz*nek „Budapest történetére vett egyik fejezete“ következik. A negyedik fejezetben *Pauler Gyulának* „A váci püspökség alapítása“ czimű fejtegetését találjuk. A szerkesztő az ötödik fejezetben „Boldog Vác remete“ életéről szól és felemlíti a pálosok keletkezését. A 21-ik oldalt a cenzstohóvai (Orosz-Lengyelország) kolostorban létező Boldog Vác remete képének hasonmása díszíti. Ezen fejezet után *Varjú János* k. r. tanár: „A középiskolai oktatás története Vácson“ czimvel, kezdve a káptalani iskolától egészen a mai napig elbeszéli Vác városának iskolaügyét, főlemlítvén a viszontagságokat, amelyeken a k. t.-rend fiainak általmenniök kellett. Ezen rész után *Fraknoi Vilmos* dr. „Mohorai Miklós váci órkanonok“, *Corvin Mátyás* királyunk e kitünő diplomatájáról emlékezik meg. A nyolcadik fejezet *Nagy Iván*, *Berkes András* váci nagyprépost és kora“ czimen a váci püspökség második megalapítójának életét és áldásos működését beszéli el. Az utolsó rész már a legújabb kor történetéből van merítve. *Podmaniczky Fr.* bárónak „*Kossuth Lajos* követválasztása“ czimen egy elbeszélését közli. — A második rész szépirodalmi tárgyú, amely szorosan a városra vonatkozik. Mindjárt a legelején szabadságharcunk lánglelkű dalnokának, *Petőfi Sándornak* „Anyám tyúkjá“ czimű költeményét látjuk hasonmás alakjában. E költemény Vácson íródott. Ezután *Jókai Mórnak* egy elbeszélése következik „*Nomen et Omen*“ czimen. A helyszűke nem engedi, hogy minden egyes fejezetről tüzetesen megemlékezzem, így tehát csak a legfontosabbakat említem föl; mint *Lauka Gusztáv* „A váci fiakker“ czimű genre költeményét, ehhez tartozik *Lotz Károlynak* ugyancsak e czimű képe is. (89. l.) Továbbá a szerző *Canzi A.* szüreti képét szólaltatja meg, illetve fejtegeti igen találóan. Nem hagyhatom említés nélkül *Petőfi Istvánnak* (a költő öccse) 1858. pünkösdi havában írt egyetlen „*Akinek van . . .*“ kezdetű költeményét sem, amely a múzeum főbűszkesége. *Csik-Volecz Sándor* hosszabb lélegzetű elbeszélése elismerésre méltó; szerencsésen forgatja a tollat. *Agárdi László* műzsájával „*Boldog Vác remete*“ czimen az egyszerű szerzetesnek mutatja be hódolatát. E fejezet végén „*Vác félszázad előtt*“ *Frankenburg Adolf* az öreg Bolond Miska kalandjairól regél. — E műnek befejező harmadik része az egyesület hivatalos működését tárgyalja. — Szép munkát produkált ezuttal is *Tragor Ignác* dr.; az egyesület, amely az ő kezében van letéve, fejlődni fog, hiszen erről most másodikban tesz tanúságot a nagyvilág előtt az előtünk fekvő könyv. A második évtizedet kezdő egyesületet a legmelegebben üdvözljük és kívánjuk, hogy ezután is fejlődjék és gyarapodjék. — *Szőhr Géza* Ker. János.

— Pályázati hirdetés kivonat. A m. kir. nyitrai honvéd csapatkórház vendég-lösszerű élelmészére — melynek hozzávetőleges évi kereseti összege 17.500 kor. azaz tizenhét-ezeröttszáz koronát tesz ki — írásbeli ajánlati tárgyalás hirdettetik a következő feltételek mellett: Az 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatoknak a tárgyalás napjáig: 1908. évi október hó 12-ének d. e. 9 órájáig a nyitrai honvéd

csapatkórház parancsnokságához lepecsételt borítékban kell beérkezniök, melyek a közelebbi felteteleket tartalmazó és a fenti kórházban 11 (tizenny) fillérért beszerezhető „Feltételek füzeteiben” megjelölt módon szerkesztendők. Mindazok kivételével, kik a honvédségi szerződési viszonyban megbízhatóknak bizonyultak, vagy a tárgyaló bizottság által ilyeneknek ítéltettek, minden ajánlattevő tartozik a szállítás átvételéhez szükséges vagyoni viszonyait és vállalképességét a „Feltételek füzeteiben” megjelölt módon megfelelően kimutatni. A kiállító hatóságnak e célból a szükséges okmány bélyeg is elküldendő, mely hatóság a bizonyítványt a fent nevezett kórházba küldi. Az ajánlattevő ajánlatát 1000 (egyezer) korona bánatpénzzel — készpénz vagy óvadékkul elfogadható értékpapír — biztosítani tartozik, mely összeg akként küldendő be, hogy az a lepecsételt boríték felnyitása nélkül is átvehető legyen. A vállalat nyertes ajánlatának elfogadásáról szóló értesítés vételétől 14 napon belül tartozik — a bánatpénzt — az 1 évi kereseti összeg 10 %-ra (1750 kor.) kiegészíteni. Az ezen utóbbi feltételt nem teljesítő szerződészegőnek tekintetik. Az elfogadott kötelező szállítási árnak a szerződés tartama alatt való megváltoztatásának vagy bárminemű kedvezménynek helye nincsen. — Nyitra, 1908. évi szeptember hó 10. én. Dr. Radnai főorvos, kórházparancsnok.

= **A munkásbiztosító alapszabályai.** Vasárnap délelőtt gyűlést tartott a vaczi munkásbiztosító pénztár a városi tanácsteremben. A gyűlés elnöke *Milényi Aurél* volt. *Váró Károly* ismertette az új alapszabálytervezetet a közgyűlési kiküldöttek előtt. Az új alapszabályokat a központ állította össze s küldötte szét, s ezeket minden módosítás kizárásával valamennyi munkásbiztosítónak el kell fogadnia. Így a váczinak is, ha törvényszerűen akar működni. A jelen voltak tehát akarva-nemakarva meghajoltak az új alapszabályok előtt.

= **Légzőszerveink** ellenségei az ős és tél és nagyon gyakran támadnak ez időszakokban mindennemű gyuladások és hurutok. Ily betegségeket azonnal figyelemmel kell kísérni, mivel az elhanyagolás hosszantartó és nem ritkán még az életet is veszélyeztető hurutos megbetegedésekhez vezetnek. Nem is szabad haszontalan házi-szerekkel experimentálni, hanem azonnal egy igazi gyógyhatású szerhez kell folyamodni. Ily szerek közül első helyen áll a „Sirolin-Roche”, melynek kiváló gyógyhatása az orvosok egyértelmű nyilatkozata alapján el van ismerve. „Sirolin-Roche” minden gyógyszerárban kapható.

= **Mindnyájunknak kell** néha egy erősítő szer, mert a folytonos munka fárasztó. Kitűnő erősítő szernek bizonyult a „Scott-féle Emulsió”, mely főleg csukamáj-olajból áll, csak-hogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen emésztheti. A „Scott-féle Emulsió” minden gyógyszerárban kapható.

= **Olcsó szappan** csak a jó, tiszta szappan. A legjobb a „Schicht” cég „szarvas” jegyű szappana, s ennél fogva a legolcsóbb is. Most, mikor a drágaság korszakát éljük, különösen kellene a háziasszonyoknak arra ügyelniök, hogy jó, tiszta szappant kapjanak, különben még egyszer annyit használnak el és tönkreteszik fehéreműjüket. Schicht „szarvas” jegyű szappanával való egyszeri bedörzsölés felér közönséges szappannal való kétszeri bedörzsöléssel. Schicht „szarvas” jegyű szappana tisztaságáért 25,000 koronával kezeskedik. Valódi csak a „Schicht” névvel.

Hátrálékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy tartozásaikat lapunk kiadó-hivatalánál mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE
csecsemők lábbadozóik
gyomor bajosok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1kor.80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

CSARNOK.

Dalaim.

Repüljétek, repüljétek ki!
Vigyen világgá szárnyatok,
De égre vágó Ikarusként
A nap felé ne szálljatok!

S ha útatokban szívre lelték,
Amely magában andalog,
Szegődjétek be ahhoz akkor,
— Ha elfogad — kicsiny dalok!

Az emberáradat zajába,
Dalocskáim, ne térjétek!
S tetszésből a nagy világnak
Ne várjatok, ne kérjétek!

Nem a világnak énekeltem,
Hisz az nem ért meg engemet;
Nem is kívánom, hogy dalomnak
Tapsoljanak az emberek . . .

Nem áhitoztam én babérra,
Nem is kerestem cserfűzért!
Dalom nem szólt a nagyvilágnak:
Elég nekem, ha egy szív ért . . .

S a nagyvilágnak bókólása
Nem is kell énnekem soha,
Hisz hervad annak is babérja,
Mint sirokon kelő moha . . .

S azért porom fölött is egykor
Nem várom én, hogy sirjatok:
Egy szív elég, ha sir utánam,
Elég, ha egy kebel sajoj . . .

Szalay Mátyás.

Az iskolából.

I.

„Dicsértessék az Úr Jézus!
Jöttünk iskolába.
Elhoztam a Ferkónkat is,
Nem marad magába.”

Öt éves lesz; ő is nagyon
Szeretne tanulni.
Azt ígérte; jó lesz, figyel,
Nem fog elaludni!”

— Jól van fiam! Űljétek be
A harmadik padba.
Vigyázzatok, figyeljétek,
Kezet szépen karba!

S a kis Ferkó mosolyogva
Tekint jobbra balra,
Hittant, számtant, egyszeregyet
Bámészködve hallja . . .

Izeg-mozog, ásítózik,
Pityereg is . . . Végre
Igy kiált föl: Pista, Pista!
Menjünk már a rétre! . . .

II.

Halovány, szép kis leányka
Űl az első padba,
Kis ruhája, köténykéje
Ugy el van szakadva!

Csendes, szerény, jó gyermek ő,
Panasz sohsincs rája,
A csöngetést, a tanulást
Legjobban ő várja.

Könyve sincsen szegénykének
Csak úgy kölcsön kapja.
És leczkéjét a legjobban
Mégis csak ő tudja.

Jó Annuska a legkisebb
A mi iskolánkban,
S övé a legnagyobb bánat
E kis társaságban.

Ha kimennek az udvarba
S mind örül és ugrál,
Annuska akkor is csendes,
Ő szépen félreáll.

Nevet-e már, mikor kaczag?
A többi úgy várja . . .
„No! ne búsulj, örülj velünk
Szegény árva lányka!”

Czirógatják, dédelgetik
S mosolyra nyíl ajka,
Vig kaczagás, nevetés közt
Hallik már a hangja!

Kulcsár Ilona.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió-ban foglaltatik, táplálja a csontokat s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hús egészséges és szilárd lesz.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Az általános egészség a SCOTT-féle Emulsió hatása alatt, rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époly rózsás és viruló arczzint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Szerkesztői üzenetek.

K. F. Verőcze, S. Ö. Gödöllő, G. J. Heréd év végéig rendben. — Tisztelet.

E. L. Bpest, V. B. Bpest, T. K. Vác köszönettel nyugtázzuk.

Dr. B. I. Szilágy. Köszönettel vettük s a lap megküldése iránt intézkedtünk. — Tisztelet.

K. 119. Levél ment, reméljük, beérkezett. **T. J.** Ezer bocsánat a figyelmetlenségért, de illetékes helyről nem kaptunk értesítést. Most megsürgöttük. — Szépséges üdv és gratuláció!

K. M. A szives tudósításokért lekötelező hála és köszönet.

H. I. Nagy örömmel vesszük őket, s épülésünkre: zolgál a kifogyhatatlan áldozatkészég.

Dalaim. Az ígért alkalmi dolgokat érdeklődéssel várjuk. A paegazus valóban nemesebb vérű.

Az aradi golgotán. Nem méltó a nagy hősök szelleméhez. Félretettük.

H I R D E T É S E K.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Világkiállítás St. Louis 1907.
„GRAND PRIX.”

Tisztíts csak
GLOBUSZ
FÉMISZTÍTÓ KIVONAT
A legjobb
fiszfilószera világon

Jobban tisztít, mint más fémisztítószer.

H I R D E T É S E K
jutányos áron felvételnek lapunk
kiadóhivatalában.

FEKTOR

az egyetlen
hashajtó limonádé.

Kellemes ízű, gyors és
biztos hatású.
Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt. Üvegje 80 fill.
„KOLUMBUS”
vegyészeti gyár részvénytársaság.
Budapest, VIII., József-körút 16-18.

Császárfürdő
Budapesten.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar
irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú
kénes hévvízű gyógyfürdő; modern
berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-
fürdők, uszodák, török-, kő- és már-
vanyfürdők; hőlég-, szénsavas- és
villamosvíz-fürdők. Ivó-kúra.

200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés.
jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld
az
Igazgatóság.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehérműt!
Megtakarít fáradságot és veszélyt
kiméli ennélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkás-
odás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor”
gyógyszertár
Budapest VI., Váci-körút 17.

Eljen!

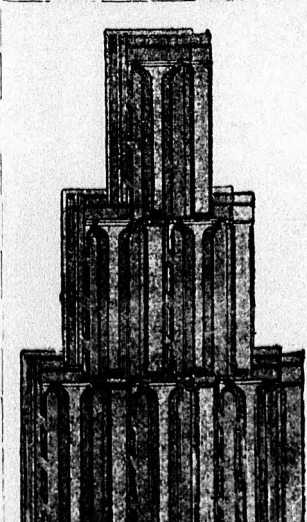
Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Vácson:
Az Irgalmasok és Ursziny Arnold gyógyszertárában.

SIRUP-PAGLIANO
a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Giro-
lamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta ál-
litja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb
és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta
sok ezer családnál a legjobb eredménnyel
használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb
gyógyszertárban kapható. Megszünteti a
székrekedést és annak következményeit, mint
vértorlódás a fejbe stb., előmozdítja az anyag
cserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csúsz,
köszvénynek stb. Megrendelések intézendők:
Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A. 71.)
Via Pandolfini. Elismerő leveleket és pros-
pektust ingyen és bérmentve küld a vezér-
képviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, IX. (A.
71.) Löblichgasse 4. Gyógyszertárak
főlerakatként kedvező feltételek mellett ke-
restetnek.

BOHN M. és TÁRSAI
NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.
Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
a szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK
NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.
Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Alapított 1864.
50 millió évi gyártás
a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből
VASOXID természetes vörös színben vagy kátrányozva.
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.
Legelőkelőbb, legszebb tetőzet.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági át-
fedő-cserép 272. szám.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő-cserép
253. szám.

A VACZI HENGERMALOM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Lisztárai 50 kilogrammonként:

Buzaőrlemény: Asztali dara A B szám 17 K 90 fill. — Asztali dara C szám 17 K 50 fill. — Királyliszt 0 sz. 17 K 70 fill. — Lángliszt 1. sz. 17 K 30 fill. — Elsőrendű zsemlyeliszt 2. sz. 16 K 90 fill. — Zsemlyeliszt 3. sz. 16 K 60 fill. — Elsőrendű kenyérliszt 4. sz. 16 K 30 fill. — Középkenyérliszt 5. sz. 15 K 90 fill. — Kenyérliszt 6. sz. 15 K 60 fill. — Barnakenyérliszt 7. sz. 14 K 50 fill. $7\frac{1}{2}$ sz. 12 K 60 fill. — $7\frac{3}{4}$ sz. 10 K 30 fill. — Takarmányliszt 8. sz. 08 K 20 fill. — Korpa finom F sz. 06 K 10 fill. — Korpa görömba G. sz. 06 K 10 fill. — Ocsu 07 K 50 fill.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, oszúznál és meghűlések**nél, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K - 80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. DC Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH®
Budapest, Váci-körút 66,
által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcseplőgépek,

szalmaka, alozók, járgány cseplőgépek, **lőhő-csapók,**
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, **Planet Jr.**
kapalók, szecs kavágók, répavágók, **kukoricza-**
morzsolók, daralók, őrlőmalmok, **együtemes**
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

AZ 1775. ÉVTŐL FENNÁLLÓ S 25 ÉV ÓTA

MAYER SÁNDOR-FÉLE KÖNYVNYOMDA VÁCZON, KOSSUTH-UTCZA,

AMELY A LEGMODERNEBB STILBEN VAN BERENDEZVE, AJÁNlja MAGÁT A
MÉLYEN TISZTELT VÁCZ ÉS VIDÉKE KÖZÖNSÉGÉNEK.

KÉSZIT BÁRMILYNEMU NYOMTATVÁNYOKAT, UGYMINT: **MUVEKET,**
TABELLÁKAT, MEGHIVOKAT TÁNCZMULATSÁGOKRA, ELJEGYZÉ-
SEKRE ÉS ESKÜVŐKRE, TOVÁBBÁ GYÁSZJELENTÉSEKET ÉS NÉV-
JEGYEKET A LEGPONTOSABB KISZOLGÁLÁS MELLETT ÉS A LEG-
OLCSÓBB ÁRAKON.

DÜSAN FELSZERELT

KÖNYV-, PAPIR- ÉS RAJZSZER-KERESKEDÉSÉT
AJÁNlja A MÉLYEN TISZTELT KÖZÖNSÉG BECSÉS FIGYELMÉBE.